

ที่ มท 0891.3/ว 38

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. 10300

7 มกราคม 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวังการติดเชื้อไขหวัดนก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการรณรงค์ค้นหาโรคไขหวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) ครั้งที่ 1/2553
จำนวน 1 ชุด

ด้วยกรมปศุสัตว์ มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไขหวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และให้มีการสำรวจและขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาโรคที่อาจแฝงตัวอยู่และศึกษาโรคไขหวัดนกในแต่ละพื้นที่ จึงได้จัดทำโครงการค้นหาโรคไขหวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) ครั้งที่ 1/2553 ในระหว่างวันที่ 1-31 มกราคม 2553 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบาดของโรคไขหวัดนก โดยการเฝ้าระวังโรคไขหวัดนกในสัตว์ปีก และเพื่อประโยชน์ของประชาชนด้วยการบูรณาการงานในระดับตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาให้การสนับสนุนโดยถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเฝ้าระวังการติดเชื้อไขหวัดนก และร่วมดำเนินการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเฝ้าระวังการติดเชื้อไขหวัดนก ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการเฝ้าระวังการติดเชื้อไขหวัดนกในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกในพื้นที่ ทราบถึงการดำเนินโครงการฯ ตามกำหนด ทั้งนี้กรมปศุสัตว์ จะมีหนังสือ นำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประสานการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ อีกทางหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม

โทร. 0-2241-9000 ต่อ 4131 - 4135 โทรสาร 0-2241-9000 ต่อ 4103

หมายเหตุ: ดาวน์โหลด สิ่งที่ส่งมาด้วย ทาง <http://www.thailocaladmin.go.th> , หนังสือราชการของ สด.

“ ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด ”

โครงการรณรงค์ค้นหาโรคไข้วัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray)

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้วัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่ติดต่อไปยังคนและทำให้มีผู้เสียชีวิต ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้ให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

การเฝ้าระวังโรคโดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นหาสัตว์ป่วยอย่างรวดเร็วและแม่นยำมีความสำคัญยิ่งที่จะส่งผลให้ดำเนินการควบคุมโรคได้ทันที่ เนื่องจากหากการค้นหาโรคมีประสิทธิภาพจะทำให้ลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังสามารถวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การเกิดโรคในเชิงเวลา การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคจากดัชนีวัดความรุนแรงในสัตว์ปีกชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น

โครงการรณรงค์ค้นหาโรคไข้วัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (x-ray) เป็นการดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้วัดนกแบบเชิงรุกอย่างหนึ่งที่ได้กำหนดไว้อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๓ นี้ กรมปศุสัตว์ ได้กำหนดให้มีโครงการรณรงค์ค้นหาโรคไข้วัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (x-ray) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ มกราคม ๒๕๕๓ นอกจากนี้ ยังให้มีการสำรวจและขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายครัวเรือน เพื่อให้มีฐานข้อมูลด้านปศุสัตว์ที่ถูกต้องแม่นยำนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการทำงานด้านต่าง ๆ ด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และทำการควบคุมและกำจัดโรคโดยเร็ว
- ๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินภาวะโรคไข้วัดนกในแต่ละพื้นที่
- ๒.๓ เพื่อมีฐานข้อมูลประชากรสัตว์ที่ถูกต้องแม่นยำ

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๓.๑ ควบคุมการระบาดของโรคไข้วัดนกในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว
- ๓.๒ ทราบสภาวะโรคไข้วัดนกในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมโรค และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรคไข้วัดนกต่อไป
- ๓.๓ มีข้อมูลจำนวนสัตว์ที่สามารถนำไปวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้

๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๔.๑ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย
 - ๔.๑.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
 - ๔.๑.๒ ศูนย์สารสนเทศ

- ๔.๑.๓ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ
- ๔.๑.๔ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง ๗ แห่ง
- ๔.๑.๕ สำนักสัตวศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ ๑-๙
- ๔.๑.๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

๔.๒ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

- ๔.๒.๑ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงและสหกรณ์
- ๔.๒.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข
- ๔.๒.๓ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย
- ๔.๒.๔ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ระหว่างวันที่ ๑ -๓๑ มกราคม ๒๕๕๓

๖. วิธีดำเนินการ

๖.๑ การสำรวจสัตว์

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์

การดำเนินการ

๖.๑.๑ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เจ้าพนักงานสัตวบาล/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค และ เครือข่ายหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เข้าสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทุกชนิด ตามรายละเอียดในแบบ รูปศ.๑ ของ ศูนย์สารสนเทศ

๖.๑.๒ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอตรวจสอบข้อมูลพร้อมลงข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ตามแบบที่ศูนย์สารสนเทศกำหนด

๖.๒ การเฝ้าระวังโรคใช้เทคนิคเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

การดำเนินการ

๖.๒.๑ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เจ้าพนักงานสัตวบาล/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และ เครือข่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เข้าตรวจเยี่ยมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทุกราย และสอบถามอาการสัตว์ปีกในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา ว่ามีป่วยหรือตายผิดปกติหรือไม่ และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือผิดปกติสงสัยว่าเป็นโรคใช้เทคนิค ให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๖.๒.๒ สัตวแพทย์ที่ประจำสำนักงานปศุสัตว์อำเภอทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตายและหากมีอาการตามนิยามโรคใช้เทคนิคให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

๑) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน ๒-๕ ตัว ใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค/ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ เพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

๒) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.๑ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๒.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานตามแบบ รก.๑ ลงในระบบอินเตอร์เน็ต

๖.๒.๔ ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือนในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วน

๖.๒.๕ การรายงานผลการเฝ้าระวังของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้ดำเนินการรายงานสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ด้วย

๖.๓ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบหลังบ้าน

เป้าหมาย : สัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบหลังบ้านตามที่กำหนด

การดำเนินการ

๖.๓.๑ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนผู้เลี้ยงสัตว์ปีก ๔ ครัวเรือนในทุกหมู่บ้านของตำบลที่กำหนดไว้ เพื่อสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีก ๕ ตัวต่อครัวเรือน (๑ หลอดตัวอย่าง) รวมตัวอย่าง cloacal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่างต่อหมู่บ้าน

๖.๓.๒ นำหลอดตัวอย่างที่ระบุหมายเลขตัวอย่างชัดเจนข้างหลอดใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วบรรจุลงในกระติกใส่น้ำแข็งนำส่งสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ภายใน ๔๘ ชั่วโมง ทั้งนี้ให้แนบแบบฟอร์มการส่งตรวจตัวอย่าง โดยกรอกหมายเลขตัวอย่างพร้อมประวัติสัตว์ปีกอย่างละเอียดชัดเจนไปด้วย

๖.๓.๓ การกำหนดหมายเลขตัวอย่างในแต่ละฝูง/ครัวเรือน/ฟาร์ม ให้เป็นหมายเลขเดียวกัน

๖.๓.๔ รายงานผลโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการเก็บตัวอย่างลงในระบบอินเตอร์เน็ต

๖.๔ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในเปิดโล่งทุ่ง

เป้าหมาย : เปิดโล่งทุ่งทุกฝูง

การดำเนินงาน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเก็บตัวอย่าง cloacal swab เปิดโล่งทุ่งทุกฝูง ๖๐ ตัว (๔ หลอดตัวอย่างต่อฝูง) และดำเนินการตาม ข้อ ๖.๓.๒-๖.๓.๔

๖.๕ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๖.๕.๑ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการเก็บตัวอย่าง cloacal swab โดยแยกหาเชื้อไวรัสใช้หวัดนกและโรคนิวคาสเซิล ส่วนตัวอย่างซาก หากตรวจวินิจฉัยโรคแล้วไม่ใช่โรคใช้หวัดนกหรือโรคนิวคาสเซิล ให้ตรวจวินิจฉัยด้วยการที่สัตว์ปีกป่วยตายมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด พร้อมลงข้อมูลในอินเตอร์เน็ต

๖.๕.๒ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติสรุปรวบรวมจำนวนตัวอย่างและผลการตรวจของห้องปฏิบัติการต่าง ๆ รายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ birdflu@dld.go.th เพื่อรวบรวมเสนอกรมปศุสัตว์ต่อไป

๖.๖ กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคไขหวัดนก ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

๗. การติดตามประเมินผล

สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัย ออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๘. งบประมาณ

กิจกรรมป้องกัน แก่ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไขหวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้อนิให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ในกรณีการเฝ้าระวัง ค้นหาโรคไขหวัดนก ในสัตว์ปีก โดยเครือข่ายอาสาสมัครให้จ่ายค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานให้ทางราชการทุกหมู่บ้าน ๑ คน ๑ ละ ๒๐๐ บาท